

**„Varbūt viņš sapņoja kādu sapni par Latviju...”
(Daniēla grāmata 12:1-3; Marka ev. 13:1-8)**

Sapņi un vīzijas parādās ļoti bieži Bībelē un arī citu reliģiju rakstos un tradīcijās. Sapņi un vīzijas atklāj mums citu pasauli un citu izpratni, kuŗā mūsu lielākās bailes, kā arī mūsu cēlākās tieksmes, tiek atkātas.

Psichologi sapņus un vīzijas pētījuši un analizējuši, mākslinieki ir tos tēlojuši, rakstnieki un dzejnieki tos tulkojuši tautas valodā. Bet izprast tos pilnīgi nevar.

Padomājiet: ko saka šie divi vīziju un sapņu atstāstījumi Daniēla grāmatā un Marka evaņģēlija tekstā? Vai tie norāda uz ko specifisku? Uz kādu noteiktu laiku un notikumu?

Caur gadu simteņiem, vairāki kristieši ir centušies skaidrot Bībelē atstāstītos sapņus un vīzijas – ko tie nozīmētu, un uz ko tie norādītu? Bet parasti tāda nodarbošanās ar sapņu un vīziju interpretāciju ir raksturota kā *fanatīku un radikāļu* nodarbība. Prātīgi cilvēki netērē savu vērtīgo laiku un enerģiju ar tādām trakām idejām – ar sapņiem un vīzijām.

Un vēl mazāk visa kopīgā sabiedrība. Slavenais amerikāņu teologs Reinholds Niebuhrs vēroja, ka *kolektīvas sabiedrības prātam un sirdij ir ievērojamāki mazākas izdomas spējas nekā ir individuā pašā.*¹ Un vairāki modernās sabiedrības vērotāji un kritiķi ir manījuši, ka tā dzīves interpretācija, kas pieļauj sapņu un vīziju nozīmi, kļūst arvien bīdīta modernās sabiedrības pamalē. Nav atstāta iespēja tādiem sapņiem un vīzijām, kuri apdraud un izaicina esošās idejas, kur nu vēl sapņi, kuri atklāj citu (un esošām iestādēm un idejām *draudošu*) realitāti - alternatīvu un dzīves nozīmi. *Sistemātiska un kontrolēta plānošana, ne atklāsme; racionāla kārtība, ne iedvesme, ierasta un sistemātiska darbība, ne garīgums vai tradīciju cieņa kļūst arvien noteicošāki visos sabiedriskās dzīves sfairā.*²

¹ Reinhold Niebuhr, *An interpretation of Christian ethics*, (New York; Harper, 1935), 129.

² Brian Wilson, *Religion in Sociological Perspective*, (New York: Oxford U. Press, 1982), 177.

Turot mūsu cilvēcīgās, racionālās domas un idejas par realitātes mēru, mēs zaudējam saskārienu ar dievišķīgo, kas, kā Bībele un reliģiski pārdzīvojumi apliecina, nav nedz racionāls nedz kontrolējams.³ Dievišķīgais atklājas mums sapņos un vīzijās – kuros citas iespējas tiek atklātas un arī mūsu dzīves izpratnes robežas tiek paplašinātas.

Padomājiet: mūsu dzīves spēcīgākās domas un jūtas ir saistītas ar mūsu sapņiem par nākotnes iespējām, ar skatieniem cerību pilnā nākotnē. Kā bērni mēs sapņojam par ko gribam darīt dzīvē; kad iemīļejamies, mums ir iekšēja vīzija par dzīves laimi; kad iesākam jebkādu jaunu pasākumu, esam sajūsmināti ar cerības sapņiem. Visa mūsu dzīve ir fundamentāli sapņu un vīziju dzīta – uz ko labāku, pilnīgāku, laimīgāku.

Ja atņemam šo sapnī atklāto iespēju, tad atņemam cilvēkam cerību un nolaupam no viņa Dieva apsolījuma spēku. Tad cilvēks ir atstāts bez nākotnes, bez cerības īstenot savus sapņus. Tas notika komunistu režīmas laikā: sapņi, cerība un to saskāriens ar dievišķīgo tika atņemti. Atstāta tikai bija ironiski nosauktā „strādnieku paradīze.”

Mēs, latvieši, bieži dēvejam sevi par praktiskiem cilvēkiem. Gribam drīzāk sevi redzēt kā darba cilvēkus, ne kā sapņotājus un vīziju redzētājus. Un tādi droši vien esam.

Bet vai tad nav ironiski, ka mūsu latviešu sabiedrības nozīmīgākās svinamās un piemiņas dienas ir saistītas ar sapņiem un vīzijām – ilggadīgi turēto un sargāto sapni par Latvijas brīvību un vīziju par latviešu tautas labklājību. To sapni esam izteikuši dziesmā un dzejā. Varbūt visdziļāki to ir izteicis garīgo dziesmu rakstnieks un tulks Jānis Ērmanis, kura dziesmu teksti ir pilnu biblisku vīziju vaoldas:

*Dievs, sargi mūsu tēvu zemi,
Ka viņa ziedoša un stipra top!
Pats viņai saules mūžu lemi
Un to ar Tēva uzticību kop,
Ka taisnība un miers še sastopas
Un augļu pilnas druvas ligojas.*

³ Richard Fenn, The Dream of the Perfect Act: an inquiry into the fate of religion in a secular world. (London: Tavistock Publications, 1986), xiv.

*Dievs, mūsu dārgo tautu svētī
un viņu vienprātībā uzturi!
Ar mantām pildi viņas klēti,
kas nezūd viesulī nedz ugunī!
Tad gods un tikums mūžam pastāvēs
Un visās cīņās viņa uzvarēs.*

Tāds sapnis par Latviju un latviešu tautu ir, ko šodien atzīmējam. Sapnis par taisnību, mieru un vienprātību; vīzija par pilnām druvām un labklājību visiem! Tas ir ko mūsu senči ir sapņojuši un ko viņi no pagātnes tālienes savā cerības skatienā jau redzēja. Šo sapni par Latviju un vīziju par tās labklājību ir redzējuši ir lauksamnieki un tirdzinieki, kareivji un diplomāti, dzejnieki un studenti, jauni un veci. To sapņoja okupācijas vajātie, Sibīrijā izsūtītie, un trimdinieki visā pasaulē izkaisīti. Par ikkatru latvieti varētu teikt vārdus, ko Eiropas valstvērs un Belģijas diplomāts Maurice Bourdelain reiz teica par Zigfrīdu Meierovicu:

„Varbūt viņš sapņoja kādu sapni par Latvijas nākošo slavu un redzēja simboliski paceļamies...Savienoto Eiropu, kurā viņa dzimtene ieņems redzāmu vietu.”⁴

Varbūt viņš sapņoja kādu sapni... Tie man liekas brīnišķīgi vārdi. Jo kamēr cilvēks spēj *sapņot kādu sapni* par savu un savas sabiedrības nākotni, viņš ir arvien brīvs, viņam ir arvien cerības, un viņa dzīve ir virzīta uz šī sapņa cerības pilno nākotni.

Protams, ne visi sapņi ir jauki un laimīgi. Mūsu evaņģēliju teksts atstāsta Jēzus vīziju par grūtiem pārbaudījumiem un ciešanām, ko piedzīvos ticīgie. Bet pat tādās grūtībās, Viņš mūs drošina : *Nebīstieties*. Jo Dieva taisnības un labestības sapnis tiks piepildīts. Tādā ticībā, vēstules ēbrejiem rakstnieks varēja teikt: *Nelokāmi paturēsim savas cerības apliecinājumū. Jo uzticāms ir tas, kurš mums to ir apsolījis!*” (vēst. ēbr. 10:23)

Un to mēs arī esam apliecinājuši. Pat tad, kad citas tautas mūs negribēja dzirdēt, kad lielvalstu politika ignorēja mūsu mazās tautas tiesības, - kāds vēl arvien *sapņoja kādu sapni par Latvijas nākošo slavu...*

Un tagad, ar brīvības atgūšanu, ar Latvijas iekļūšanu pasaules un Eiropas valstu sabiedrībā, mēs arvien sapņojam par Latviju un arvien katrs latvietis

⁴ Adolfs Šilde, Valstvēri un demokrāti: biogrāfiskas studijas, (Brooklyn, NY; Grāmatu Draugs, 1985), 94.

redz savu vīziju par tēvzemi un par savu dzīvi kā latvietis šajā pasaulē – vienalga, vai dzīvo Latvijā vai citā zemē.

*Varbūt viņš sapņoja kādu sapni par Latviju,
kad kļuva par aktīvu locekli latviešu draudzē.*

*Varbūt viņa sapņoja kādu sapni par Latviju,
kad veda savus bērnus uz Sestdienas skolu
vai Valodiņu, vai Saulaines vai Sidrabenes bērnu nometni.*

*Varbūt viņš sapņoja kādu sapni par Latviju,
kad ziedoja savu laiku un līdzekļus Centrā vai Namā.*

*Varbūt viņa sapņoja kādu sapni par Latviju,
kad stāstīja saviem mazbērniem
par dzīvi lauku mājā Latvijā.*

*Varbūt viņa sapņoja kādu sapni par Latviju,
kad apciemoja dzimteni
un redzēja atjaunotas pilsētas un lauku sētas.*

*Varbūt viņš sapņoja kādu sapni par Latviju,
kad ikdienas darba saskārienā ar vietējiem,
viņš, ar savu darba tīkumu un personīgo godīgumu,
gribēja citiem rādīt latvisku dvēseli.*

*Un varbūt viņš sapņoja kādu sapni par Latviju,
kad, savā dzimtā valodā lepni draugiem stāstīja:
„My grandmother came to Canada from Latvia
and she makes the best pirāgs in the world!”*

Varbūt mēs visi sapņojam kādu sapni par Latviju...un katram ir savs Dieva sūtīts sapnis, kuŗā piedzīvojam Dieva taisnības, miera un labestības apsolījumu mums, mūsu tautai un visiem cilvēkiem.

Ar visiem mūsu tautas māsām un brāļiem šinīs dienās mēs apliecinām šo sapņu turpinājošo spēku cilvēku un mūsu latviešu tautas dzīvē.

Āmen.

*Prāvests Dr. Fritz Traugott Kristbergs
Valsts Svētku dievkalpojumā
2003. gada 16. novembrī
Sv. Jāņa baznīcā Toronto*